

ÜZA Kids ETKİNLİK PROGRAMI UBD DERS PLANI

Ders Alanı: Ekoloji ve Çevresel Farkındalık

Yaş Grubu: 5-6 Yaş

Hafta: 2

Süre: 30 dakika

Ana Aktivite: Tohum Bombası — Yeşil Gelecek

Kullanılacak Materyaller: Kompost, doğal kil (öğretmenin önceden yumuşattığı), toprak, kap, su, tohum, paket (eve göndermek için), kaşık

UBD — AŞAMA 1: BEKLENEN SONUÇLAR

Büyük Fikirler

- Minicik bir tohum, doğru koşullar sağlandığında kocaman bir çiçeğe dönüşebilir.
- Farklı doğal malzemeler belirli ölçülerde birleştirilerek yeni bir karışım (tohum bombası) oluşturulabilir.

Kalıcı Anlayışlar

- Çocuk, bir tohumun büyümesi için toprak, su ve besin gerektiğini anlar.
- Çocuk, kompost, kil ve toprağın her birinin karışımında farklı bir işlevi olduğunu anlar.
- Çocuk, belirli bir ölçüye/orana göre malzeme karıştırmanın bir tarif izlemek olduğunu anlar.

Temel Sorular

- Bir tohumun büyümesi için nelere ihtiyaç vardır?
- Kompost ne işe yarar?
- Kil karışımında ne yapar?
- Ölçüleri doğru karıştırırsak ne olur?

Öğrenme Çıktıları

- Çocuk, bir tohumun büyümesi için gerekenler (su, toprak, güneş) hakkında sohbete katılır.
- Çocuk, kompost, kil ve toprağı inceleyip her birinin karışımındaki işlevini (besin, şekil, ortam) ifade eder.
- Çocuk, öğretmenin tanıttığı ölçü kavramını (3 ölçü kil + 1 ölçü toprak + 2 ölçü kompost) izleyerek karışımı hazırlar.
- Çocuk, karışıma tohum ekleyip elle şekil vererek kendi tohum bombasını oluşturur.
- Çocuk, oluşturduğu tohum bombasını paketler ve evde doğaya bırakma fikrini bir sorumluluk olarak ifade eder.

Gelişim Alanları

Bilişsel Gelişim, Matematiksel Gelişim, Duyusal-Algisal Gelişim, İnce Motor Gelişim, Dil Gelişimi, Sosyal-Duygusal Gelişim

Desteklenen Beceriler

Gözlem yapma, ölçme/oranlama, deney tasarlama, ince motor koordinasyon, sözel ifade, sorumluluk alma

UBD — AŞAMA 2: KABUL EDİLEBİLİR KANITLAR

Performans Görevi

Çocuk, kompost/kil/toprağın işlevi hakkındaki sohbete katılır, öğretmenin tanıttığı ölçü kavramını izleyerek malzemeleri karıştırır, karışıma tohum ekleyip elle şekil vererek bir tohum bombası oluşturur ve eve götürmek üzere paketler.

Öğretmen Gözlem Kriterleri

- ☐ "Tohum büyümek için neye ihtiyaç duyar?" sohbetine katılır.
- ☐ Kompost, kil ve toprağı inceler, dokularını fark eder.
- ☐ Her malzemenin işlevi hakkında (öğretmenin anlattığını) tekrar eder veya kendi cümlesiyle ifade eder.
- ☐ Ölçü kavramını (3 ölçü kil, 1 ölçü toprak, 2 ölçü kompost) izler ve uygulamaya çalışır.
- ☐ Kaşıkla malzemeleri kaba aktarır.
- ☐ Karışıma tohumu ekler.
- ☐ Karışımı elle şekillendirerek bir top (tohum bombası) oluşturur.
- ☐ Paketleme sürecine katılır ve eve götürme fikrini olumlu karşılar.

Çocuk Yansıtması

- 1. Bir tohumun büyümesi için neye ihtiyacı var?
- 2. Kompost ne işe yarıyor?
- 3. Kil karışımında ne yapıyor?
- 4. Tohum bombanı evde nereye bırakacaksın?

Ürün / Performans Kanıtı

Çocuğun oluşturduğu ve pakete konan tohum bombası; öğretmenin gözlem notu.

Değerlendirme Yaklaşımı

Not veya puanlama yapılmaz. Öğretmen gözlemi, çocuğun sözel ifadeleri ve oluşturduğu tohum bombası süreç temelli kanıt olarak kullanılır.

Ders Sonu Öğrenme Kanıtı Kaydı

- Çocuk neyi fark etti?
- Ne yaptı?
- Nasıl düşündü?
- Nasıl açıkladı / gösterdi?
- Öğrendiklerini başka bir durumda kullanabildiğine dair hangi işareti gösterdi?

UBD — AŞAMA 3: ÖĞRENME PLANI

Pedagojik Yaklaşımlar

Sorgulama/Keşfetme Temelli Öğrenme, Deney, Matematiksel Muhakeme (Ölçme),
Yaparak Yaşayarak Öğrenme

Günün Kavramları

Kompost, Kil, Ölçü, Karışım, Tohum Bombası, Sorumluluk

Merak Uyandırıcı Giriş (0–3 dk)

Öğretmen çember saatiyle güne başlar, elindeki tohumları gösterir: "Bu minicik tohum, kocaman bir çiçeğe dönüşebilir. Peki biz bu küçücük tohumlara yeni bir yuva hazırlamaya var mıyız? Bugün doğaya bir iyilik yapacağız ve kendi tohum bombalarımızı hazırlayacağız."

Isınma / Hazırlık (3–7 dk)

Öğretmen sorar: "Bir tohumun büyümesi için nelere ihtiyaç vardır? Kompost ne işe yarar?" Çocukların önüne kompost, kil ve toprak konur, kısa süreli serbest inceleme yapmalarına izin verilir.

Ana Aktivite (7–18 dk)

Hazırlık

Kil önceden öğretmen tarafından yumuşatılır; kaplar, kaşıklar, su, tohumlar ve paketler hazır bulundurulur.

Başlangıç Yönergesi

"Şimdi malzemelerimizi tanıyalım: kompost organik madde bakımından zengin içerik sağlar, kil karışımın şekil almasına yardım eder, toprak ise tohumun büyüyeceği doğal ortamın parçasıdır."

Adım Adım Uygulama

1. Kompost, kil ve toprağın işlevleri tanıtılır.
2. Ölçü kavramı tanıtılır: 3 ölçü kil + 1 ölçü toprak + 2 ölçü kompost.
3. Çocuklar kaşıkla malzemeleri ölçerek kaba aktarır.
4. Karışıma çiçek tohumları eklenir.

- 5. Karışım elle şekillendirilir; gerekirse su azar azar eklenir.
- 6. Oluşan tohum bombaları paketlenir.

Öğretmen Soruları

"Kompost neden önemli?", "Kil karışıma ne katıyor?", "3 ölçü kil ne kadar demek?"

Çocuk Seçimleri

Malzemeleri nasıl ölçeceğini, karışımı nasıl şekillendireceğini çocuk seçer.

Olası Güçlükler ve Müdahale

Ölçü kavramını uygulamakta zorlanan çocuğa öğretmen elden ele destek olur; karışıma dokunmak istemeyen çocuğa kaşıkla katılım seçeneği sunulur.

Bitirme Ölçütü

Her çocuğun kendi tohum bombasını oluşturmuş ve pakete koymuş olması.

Paylaşım / Yansıtma

Çocuklar tohum bombalarını çemberde birbirine gösterir, evde ne yapacaklarını anlatır.

Materyal Kullanım Tablosu

Materyal	Pedagojik Amaç	Kullanıldığı Aşama	Desteklenen Beceri	Yaş Uyarlaması	Güvenlik
Kompost	Karşıma organik besin sağlama	Ana Aktivite	Gözlem, fen bilgisi	5-6 yaşta bağımsız incelenebilir	Ağza götürülmemesi izlenir
Doğal kil (yumuşatılmış)	Karşıma şekil verme	Ana Aktivite	İnce motor, dokunsal keşif	Öğretmen tarafından önceden yumuşatılır	Ağza götürülmemesi izlenir
Toprak	Tohumun büyüyeceği doğal ortam	Ana Aktivite	Gözlem	Alerji/duyusal hassasiyet gözetilerek miktar ayarlanır	Ağza götürülmemesi izlenir
Kap	Ölçüm ve karışım hazırlama	Ana Aktivite	Ölçme, ince motor	—	—
Su	Karışımı istenen kıvama getirme	Ana Aktivite	Neden-sonuç gözlemi	Azar azar, kontrollü eklenir	Islak zeminde kayma riskine dikkat
Tohum	Tohum bombasının canlı bileşeni	Ana Aktivite	Gözlem, sorumluluk	—	Boğulma riskine karşı ağza götürülmesi engellenir
Paket (eve gönderim)	Tohum bombasını eve taşıma	Ana Aktivite sonu / Kapanış	Sorumluluk alma	—	Küçük parça yutma riskine karşı paketleme öğretmen kontrolünde yapılır
Kaşık	Malzemeleri ölçme ve aktarma	Ana Aktivite	Ölçme, ince motor	—	—

Dakika Dakika Ders Akışı

Süre	ÜZA Kids İşlevi	Öğrenme Deneyimi	Öğretmen Rolü	Çocuk Rolü	Yöntem/Teknik	Materyal	Hedeflenen Beceri
0-3 dk	MERAK	Tohumun çiçeğe dönüşme fikriyle göreve davet	Sorgulayıcı giriş yapar	Dinler, meraklanır	Merak uyandırıcı giriş	Tohum	Dikkat, merak
3-7 dk	DENEYİM	Kompost/kil/toprağı serbestçe inceleme, büyüme ihtiyacı sohbeti	Sohbeti yönlendirir	İnceler, sohbete katılır	Sorgulama, duyuşal keşif	Kompost, kil, toprak	Gözlem, sözel ifade
7-18 dk	DENEYİM + ÜRETME	Malzeme tanıtımı, ölçü ile karışım hazırlama, tohum ekleme, şekillendirme	Malzemeleri tanıtır, ölçü kavramını gösterir, güvenliği izler	Ölçer, karıştırır, tohum ekler, şekillendirir	Deney, matematiksel muhakeme	Kompost, kil, toprak, su, tohum, kap, kaşık	Ölçme, ince motor, neden-sonuç
18-25 dk	ÜRETME + DENEYİM	Tohum bombasını tamamlama ve paketlenme	Bireysel destek verir, paketlenmeye yardım eder	Şeklini tamamlar, paketler	Yaparak yaşayarak öğrenme	Tohum bombası, paket	İnce motor, sorumluluk
25-28 dk	DÜŞÜNME + PAYLAŞMA	Çemberde deneyimi ve eve götürme planını anlatma	Yansıtma soruları sorar	Anlatır, gösterir	Grup paylaşımı	Paketlenmiş tohum bombaları	Sözel ifade, dinleme
28-30 dk	PAYLAŞMA + DEĞERLENDİRME	Kapanış, eller yıkama, toparlanma	Kapanış yapar, gözlem notu alır	Elini yıkar, paketini alır, vedalaşır	Kapanış rutini	—	Öz bakım, geçiş

Kapanış ve Yansıtma

Çocuklar ellerini yıkar, tohum bombalarını paketleriyle birlikte alır. Öğretmen kısaca "bugün doğaya bir iyilik yaptık, evde tohum bombalarınızı doğaya bırakmayı unutmayın" diyerek dersi kapatır.

PROGRAM İLİŞKİLENDİRMELERİ

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli İlişkilendirmesi

Alan Becerileri

- FBAB1. Bilimsel Gözlem Yapma
- FBAB6. Deney Yapma
- MAB1. Matematiksel Muhakeme

Öğrenme Çıktıları / Alt Öğrenme Çıktıları

FAB.1. Günlük yaşamında fene yönelik olaylara/olgulara ve durumlara yönelik bilimsel gözlem yapabilme

- b. Materyallerin gözlemlenebilir özellikleriyle ilgili verileri duyuları aracılığıyla toplar. Dersle bağlantısı: Kompost, kil ve toprağı inceleyip dokularını keşfetmesi.

FAB.6. Merak ettiği konular/olay/durum hakkında deneyler yapabilme

- a. Basit düzeyde deney tasarlamak için malzemeler seçer. Dersle bağlantısı: Tohum bombası karışımı için kompost, kil ve toprağı seçmesi.
- b. Merak ettiği konuya ilişkin basit düzeyde deney tasarlar. Dersle bağlantısı: Verilen ölçülerle karışımı hazırlayıp tohumu eklemesi.

MAB.4. Matematiksel olgu, olay ve nesnelere ilişkin çıkarım yapabilme

- a. Nesnelerin ölçülebilir özelliklerine ilişkin çıkarımda bulunur. Dersle bağlantısı: 3 ölçü kil, 1 ölçü toprak, 2 ölçü kompost oranını uygulamaya çalışması.

Kavramsal Beceriler

- KB2.2. Gözlemlenebilir Becerisi — Dersle bağlantısı: Kompost, kil ve toprağın özelliklerini duyular aracılığıyla belirlemesi.

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

Bu ders için doğrudan ve güçlü bir ilişki kurulmamıştır.

Değerler / Erdem-Değer-Eylem

Bu ders için doğrudan ve güçlü bir ilişki kurulmamıştır.

Okuryazarlık Becerileri

Bu ders için doğrudan ve güçlü bir ilişki kurulmamıştır.

Eğilimler

Bu ders için doğrudan ve güçlü bir ilişki kurulmamıştır.

Disiplinler Arası İlişkiler — Konsey Önerileri

- Ekoloji & Fen: Kompost, kil ve toprağın işlevlerinin tanıtılması, temel malzeme bilgisi ve neden-sonuç ilişkisini destekler.
- Ekoloji & Matematik: "3 ölçü kil, 1 ölçü toprak, 2 ölçü kompost" tarifinin uygulanması ölçme ve oranlama becerisini destekler.
- Ekoloji & Değerler Eğitimi: "Doğaya bir iyilik yapmak" fikri, çevresel sorumluluk bilincini erken yaşta destekler.
- Ekoloji & Aile Katılımı: Tohum bombasının evde doğaya bırakılması, sınıf öğrenmesini gerçek bir eyleme dönüştürür.

Pedagojik Dayanaklar

- Sorgulama/Keşfetme Temelli Öğrenme
- Deney
- Matematiksel Muhakeme (Ölçme)

FARKLILAŞTIRMA — ÜZA Kids Uygulama Stratejileri

5 Yaş

Hızlandırma

- Öğretmenle birlikte ölçü kavramını (kaşık sayısı) sayarak uygular.
- Karışıma tohumu öğretmen desteğiyle ekler.

Derinleştirme

- Kompost, kil ve toprağın hangisinin hangi işlevi gördüğünü basit cümleyle hatırlar.

Zenginleştirme

- Karışımı şekillendirirken kendi seçtiği bir form (top, oval) oluşturur.

6 Yaş

Hızlandırma

- Ölçüleri (3-1-2) bağımsız olarak sayarak uygular.
- Karışımı kendi başına hazırlayıp tohumu ekler.

Derinleştirme

- "Ölçü yanlış olsaydı ne olurdu?" sorusuna kendi tahminiyle yanıt vermeye çalışır.

Zenginleştirme

- Tohum bombasının evde nasıl ve nereye bırakılacağını kendi cümleleriyle planlar.

DESTEK VE UYGULAMA

Üstün Potansiyelli Öğrenciler İçin Öneriler

- "Kil olmasaydı karışımımız ne olurdu?" gibi açık uçlu bir soruyla düşünmesini derinleştirin.
- Ölçüleri değiştirirse karışımın nasıl değişeceğini tahmin etmesini isteyin.
- Tohum bombasının doğaya faydasını kendi cümleleriyle açıklamasına fırsat verin.

Özel Gereksinimli Öğrenciler İçin Öneriler

- Karışıma doğrudan dokunmak yerine kaşıkla katılım seçeneği sunun.
- Ölçü kavramını görsel destekli, tek adımlı yönergelerle verin.
- Gerekliyse küçük grupta veya öğretmenin yanında bireysel başlangıç sağlayın.

Öğretmene Notlar

- Kili ders öncesi mutlaka yumuşatarak hazırlayın.
- Ölçü kavramını somut örneklerle (kaşık sayısı) gösterin.
- Malzemelerin işlevini kısa ve net cümlelerle tekrar edin.
- Karışıma dokunmak istemeyen çocuğu zorlamayın, kaşıkla katılım sunun.
- Su ekleme miktarını siz kontrol edin, azar azar ekleyin.
- Paketleme aşamasında küçük parçaların ağza götürülmemesine dikkat edin.
- Her çocuğun kendi hızında ilerlemesine izin verin.
- Etkinlik sonunda el yıkama rutinini mutlaka uygulayın.

Güvenlik Notları

- Kompost, kil, toprak ve tohumların ağza götürülmemesi yakından izlenir.
- Islak karışım nedeniyle zeminde kayma riskine karşı çocuklar yakından gözetilir.
- Paketleme sırasında küçük parça yutma riski öğretmen kontrolünde önlenir.
- Kil/toprağa karşı cilt hassasiyeti olan çocuklar için önceden aile bilgisi kontrol edilir.

Aile Katılımı

Tohum bombası eve gönderilir; ailelerden çocuklarıyla birlikte uygun bir doğa alanına bırakmaları istenir.

VELİ BİLGİLENDİRME BÜLTENİ

Sayın Velimiz,

Bu Hafta Ne Öğrendik?

- Bir tohumun büyümesi için nelere ihtiyaç duyduğunu konuştuk.
- Kompost, kil ve toprağın karışımındaki işlevlerini öğrendik.
- Öğretmenimizin tanıttığı ölçüyle (3 ölçü kil + 1 ölçü toprak + 2 ölçü kompost) kendi karışımımızı hazırladık.
- Karışıma tohum ekleyip elle şekil vererek kendi tohum bombamızı yaptık.
- Tohum bombamızı paketleyip eve götürmek üzere hazırladık.

Desteklenen Beceriler ve Günün Kavramları

Bu hafta gözlem yapma, ölçme/oranlama ve sorumluluk alma becerilerini desteklendik. Günün kavramları: Kompost, Kil, Ölçü, Karışım, Tohum Bombası, Sorumluluk.

Evde Sohbet Önerileri

- Bir tohumun büyümesi için neye ihtiyacı var?
- Kompost ne işe yarıyor?
- Kil karışımında ne yapıyor?
- Tohum bombanı evde nereye bırakacaksın?

Evde Devam Deneyimi

Çocuğunuzla birlikte tohum bombasını uygun bir doğa alanına (bahçe, park) bırakın ve büyüme sürecini birlikte gözlemleyin (5-10 dakika, düşük maliyetli).

Aile Katılımı

Bu deneyimi bir ödev olarak değil, birlikte doğaya iyilik yaptığımız keyifli bir an olarak yaşamamanızı dileriz.